

Uredništvo i uprava
ZAGREB, MASARYKOVA 28a
Telefon 67-80

Uredništvo in uprava
za Slovenijo in slovenski del
Julijske krajine
LJUBLJANA, Erjavčeva 4a

Citajte proglas
»Borba za 6 strana!«

GLASILO SAVEZA JUGOSLOVENSKIH EMIGRANATA IZ JULIJSKE KRAJINE

Problem naše omladine

U pretprišlom broju smo na uvodnom mjestu pisali o problemu naše školske omladine. Izložili smo bili položaj naše školske omladine, a zaključak je glasio:

O cilju odgoja naše omladine ne treba da govorimo. Znamo ga svi. Jedino način treba da promišljamo i da se dadejno na posao. Jer ta omladina nema nikoga da joj pokaže put. A željna je rada i želi da svoj zanos unese u nešto dobra, nešto za što je određena. Ako se to ne uradi, naš narod dolje ostat će bez inteligencije, a mi u emigraciji ostat ćemo bez omladine. Ako ostanemo bez omladine, iskopali smo grob sami sebi i našim idejama za koje se borimo i radi kojih smo se organizirali.

To smo rekli o pitanju školske omladine, a sastanak Omladinske sekcije »Istre« u Zagrebu u nedjelju daje nam povoda da se danas osvrnemo na problem sve naše omladine, bez obzira na školsku spremu.

Na tom sastanku su se jasno ispoljile dvije stvari: 1) naša omladina je vrlo slabo organizirana i prepuštena je sama sebi i 2) ta omladina hoće da radi.

Sami omladinci su konstatirali da se tog dana mnogi po prvi put vide i da organizacija ne funkcionira već nekoliko godina. Ali svi, od prvoga do posljednjega, bili su zato da se nađe način kako bi se omladini sakupilo i što jače organiziralo. I još jedna utješna pojava i putokaz za starije: omladinci su objektivno diskutirali i na koncu su se složili, iako se u početku činilo da će se raziti u dvije grupe. Našli su zajedničku platformu za rad i mirno su prešli preko nekih ličnih pitanja.

Na svim sastancima i sjednicama starijih funkcionera u emigraciji konstatira se, kada se slučajno dođe na omladinu, da mi skoro ni nemamo omladine u emigraciji, možda zato što omladina ne dolazi skoro nigdje do izražaja. Omladina je donekle objekt staranja i brige, ali se omladinu ne upućuje da sama sobom upravlja — ne ide se za tim da ona od objekta postane subjekt u emigraciji.

Medjutim omladina hoće da bude samostalna. Ona hoće da radi omladinskim metodama i da ne bude jednostavnij prijevask starijih. Ideje omladine se ne poklapaju nikada potpuno sa idejama starijih, a to i jest jedna od glavnih funkcija omladine da je idejno ispred starijih. To je njezina glavna oznaka.

To treba imati u vidu. I pustiti omladinu da izvršuje svoj historijski poziv, pa makar se to očitovalo u djelomičnom neslaganju sa starijima. Kada bi omladina bila isto što i stariji, nije ne bi ni trebalo. I pokret koji bi imao stoposto pokornu omladinu, taj pokret bi bio osuđen na izumiranje.

U našoj emigraciji nastaje malo pomalo neka stagnacija. A vrijeme odmiče. I mi zaostajemo. Jer nema novih sila — nema omladine, koja bi uvela u pokret elana, nestrpljivosti, svježine. Ono malo aktivne omladine ne može jače da se afirmira. A omladine imamo. Samo je treba okupiti, dati joj mogućnosti za rad, ne kočiti je u svemu. Neka omladina postane subjekt — neka osjeti odgovornost u samostalnom radu bez tutora i cenzora. Tek tada ćemo moći kazati da naš pokret ima omladinu — da pokret neće izumrijeti, već da će postajati sve svježijim i jačim.

Prije rata i Istri i ostaloj Juljskoj Krajini omladina je enosila na sebi skoro cijeli teret narodnih borba. Omladina je demonstrirala i manifestirala, tukla se i bila tučena; omladina je išla u zatvore i bolnice; ona — je-pjevala-i-svirala, vježbala i plesala, vijala i spaljivala zastave. Za vrijeme rata je bijezala preko granice, tukla se i ginula na Dobruđi i ostalim frontovima protiv Austrije. To se nastavilo i kasnije — iza rata, a kulminacija tog omla-

dinskog aktivteta je Pula i Bazovica. I u emigraciji je omladina nastavila tom tradicijom — prvi pokreti i prve organizacije potječu od omladine.

Kasnije je to počelo jenjavati, lma više uzroka, ali niti jedan nije toliko važan da bi se nastavilo sa dosadašnjim. Jer ako se nastavi s ovom nebrigom za problem omladine u emigraciji, osjetit ćemo jednog dana da nas nema.

U emigraciji ima posla. I to posla koji je po svojoj prirodi određjen za omladinu. Gajenje društvenog života (ali ne kao principa već kao sredstva za okupljanje emigracije) omladina je prva pozvana da to vodi. U svim javnim propagandnim i političkim akcijama omladina je uvijek prva. I kulturne akcije oživljuju omladinu. Bez nje se ne može ništa većega ni za-

početni ni postići, a protiv nje još manje — ići protiv vlastite omladine bilo bi isto što i samoubijstvo.

Ali omladinu treba odgojiti. Ili joj barem pokazati put kako će se ona međusobno odgojiti u našem duhu. Treba joj dati mogućnosti za taj odgoj. A omladina to želi i hoće. Ona hoće da radi i hoće da se upozna s problemom. Da upozna svoj rodni kraj, njegovu historiju i ljude. Treba da zna našu kulturnu i političku povijest — borbe prije i poslije rata i zadatke naše emigracije. U tome moraju da stariji pomognu omladinu, jer naša omladina ne radi protiv starijih, već traži njihovu pomoć, ali ta pomoć ne smije da se izvrgne u tuđorstvo. Skrajnje je vrijeme da ozbiljno počnemo tretirati problem naše omladine, jer je to pitanje naše budućnosti. — (t. p.)

U KONKORDATU S JUGOSLAVIJOM

Vatikan se obvezuje na zaštitvanje naših narodnih manjina

Beograd, 9 jula 1937. — Pretsjednici vlade i ministar vanjskih poslova dr. Milan Stojadinović održao je u Narodnoj skupštini pred Odborom za konkordat između Jugoslavije i Vatikana velik govor 8. o. ni, u kojemu je, između ostaloga, rekao i ovo:

— Bilo su još tri tačke, od većeg značaja, koje nisam htio da ostavim neovisno, jer sam ih htio uključiti u ovaj govor. Jedna se tiče zaštite naših manjinskih i njihovog narodnog jezika u katoličkim crkvi i katoličkim organizacijama. I u toj tački dobio sam potpuno zadovoljavajući odgovor. Nala ovdješnje Apostolske Nuncijature u tome pitanju veli ovo:

»Sto se tiče čl. XI al. 2, jasno je da je Sv. Stolica saobrazna oronciama, koje le ona uvijek zastupala odnosno upotrebe materinog jezika u dušebrižništvu u vjerskoj nastavi i u životu katoličkih organizacija, neće orestati da se interesuje za jugoslovenske nacionalne manjine, čak i u slučaju da u buduće ne bi došlo do zaključenja drugih konvencija o Konkordatu.«

IZJAVA DRA MILANA STOJADINOVIĆA O ZAŠTITI NAŠE MANJINE U PISMU PRETSJEDNIKU NARODNE SKUPŠTINE

Beograd, 8. VII. — U vezi sa pretsesom Konkordata koji je podnesen Narodnoj skupštini uputio je predsjednik vlade dr. M. Stojadinović pismo predsjedniku Narodne Skupštine G. S. Čirliću u kojem se, uz ostalo, veli i ovo:

2. U članku 11, alineja 2, govori se o obećanju Svete Stolice da će se kod bive duh pregovora s državama, gdje žive naše nacionalne manjine, zavajati da tim našim manjinama jame priznati da im namje poželjno od postupak koji mi primjenjujemo na njihove manjine kod nas. U ovakovo se stilizaciji htjelo da

sa-izvesne strane vidi namjera Svete Stolice, da se oslobodi dužnosti da se izvan konkordatskih pregovora zauzima za prava naših manjina na crkvenom polju. Pošto se vjerovatno u dogledno vrijeme neće voditi konkordatski pregovori s državama gdje žive naše manjine, izgledalo je, da prema spomenutom tumačenju Sveta Stolica prepušta njihovu sudbini naše narodne manjine. Zbog svega toga smatrao sam potrebnim, da se i o ovom pitanju raščliti. Kako može da se vidi iz spomenute note apostolske nuncijature, dobio sam kategoričku izjavu, da će se Sveta Stolica zauzimati za pravo upotrebe narodnog jezika u dušebrižništvu, vjerskoj nastavi i životu katoličkih organizacija i izvan konkordatskih pregovora s državama gdje žive naše manjine. Mogu vas uvjerditi da izričito od onih, koja smo mogli postići kod nekih vlada s kojima smo to isto pitanje raspravljali. Sveta Stolica će se prema spomenutoj izjavi i izvan konkordatskih pregovora neprestano zauzimati za prava naših manjina, da se služe svojim materinim jezikom, odnas la cure d'ames, dans l'instruction religieuse et dans la vie des organisations catholiques, tj. u dušebrižništvu, vjerskoj nastavi i u životu katoličkih organizacija.

ČEŠKE NOVINE O KONKORDATU

Praga, 9 jula. — Komentarišući Konkordat, koji će Jugoslavija zaključiti sa Vatikanom, poluzvanične »Praške novine« pišu:

»Konkordat omogućuje depolitizaciju katoličkog svećenstva i osigurava jugoslavenskim manjinama, u drugim zemljama, upotrebu svog materinskog jezika u svećeničkoj administraciji.

Novo potjčevalnice za naše otroke

Gorica, jula 1937. — (Agis). — Že od svega početka stremi fašizam pri nas za to, da da našim vasesm čim već svojih šol. Leto za leto otvarljalo je manjih vasesh eno- in dvorazrednice, na sedehih obhla na poleg ze obstojećih šol se otroške vrtice, u katere morajo starši pošiljati svoje otročice. Posebno skrb posvećajo zlasti obdruženi vasesm. To nam potjčujelo tuđi zadnje vesli, po katerih bodo samo v idrijski obhlini sgradjili letos tri nova šolska poslopja. Tako hosta dobili vasilci Zavratek poslopja. Tako hosta neposredno ob meli nad žirni, letos vsaka svoje novo šolsko poslopje. Seveda moramo pri tem pripomniti, da sta sicer majhni vasilci zelo oddaljeni od drugih in je zlasti po zmlni otrokom težko obiskovati precej oddaljene šole. Ravno tako nameravajo letos sgradjiti novo šolsko poslopje v Srednji Kanonolji, od koder so do sedaj obiskovali otroci šolski pouk v Gorani Kanonolji ali pa v Spodnji Idriji. Ker je pa dolina Kanonolja zelo raztegnjena, ter posvetiva raztresena, bo ta nova šola zelo olajšala otrokom obiskovanje šolskega pouka, posebno v zimskem času. Vse tri vsi spadajo danes pod idrijsko obhino in bo padlo celotno breme za vzpostavitev teh treh novih šolskih poslopij tuđi nanjo. Idrijska obhina je že oskrbela po-

trebne načrte in proračune, kar bo obhno obremenilo njene že itak slabe finance. Sna ima idrijska obhina, ki šteje nekaj okrog 14.000 prebivalcev, danes s novimi že dvanaesti šol. K temu naj se pripomeni, da se vose ze vaseh okrog Idrije, ker smo vse raztresene po hribih in je ves teren težje Idrija sama pa tuđi nma razen rudnika ničesar, kar bi prinašalo kakšne posebne dohodke.

Ravno tako bodo se letos gradili novo šolsko poslopje na Ravneh pri Grgarju pod Sv. Goro. Idrijska kot tuđi grgarska obhina sta odkupili že potrebna zemljišča. Gorriški pokrajinski upravni odbor je te tuđi odobril vse potrebne izdatke in načrte za te šole.

Potrebno bi bilo pozdraviti to brigo fašističnih oblasti, če bi bile te šole namenjene onemu namenu, katerega želimo tuđi mi: da bi se naši mladini nudilo čim več prilike in možnosti izobrazbe, trde podlage za današnje težko življenje kot tuđi prepotrebnega pouka v gospodarstvu i fašistične oblasti za vsem drugim, to je, da bi čim hitreje izneverili naše otroke materinemu jeziku in lastni zemlji.

KONGRES NARODNIH MANJINA U LONDONU

POD PRETSJEDANJEM DR. JOSIPA WILFANA

Dne 14 i 15 o. mj. zasjedat će u Londonu XIII. kongres narodnih manjina pod pretsjedanjem dra. Josipa Wilfana. Na dnevnem redu nalazi se između ostaloga i pitanje reforme pakta Lige naroda s obzirom na prava manjina. Arhitekt Rutha, koji je izabran potpretsjednikom kongresa zastupat će stranku sudetskih Nijemaca, ali bi na kongresu imale biti zastupane i njemačke aktivističke stranke iz Čehoslovačke. Na kongresu nije zastupana slovačka manjina u Mađarskoj te ni jedna narodna manjina iz Njemačke.

MANJINSKO PITANJE IMA MEDJUNARODNI ZNAČAJ

Početkom o. mj. bio je u Bratislavi skupština Lige za Društvo naroda. Zastupnik čeških Nijemaca je naglasio da se manjinsko pitanje može riješiti jedino na osnovu ravnopravnosti naroda. Manjinsko pitanje, kazao je dalje, nije podnipošto samo unutarnje pitanje neke države, već ono ima međunarodni značaj.

Na toj skupštini je odlučeno da će posebna komisija istražiti i iznijeti položaj narodnih manjina u onih državama, koje ne veže međunarodna obaveza o zaštiti manjina.

NEMCI NA MAĐZARSKEM IN HITLERIZEM

Nemci na Mađarskem se začenjaju braniti prevelikoga prijateljstva rojakov u rajhu. Njihov vođa Pinter je nedavno napisal, da hoćeju mađarski Nemci varovati svojo kulturno ravnopravnost, pri tem pa se čutio povezan s Mađžari. »Usoda mađarskega nemstva bo odlučena u Budimpešti in nikdar u Berlinu ali Stuttgartu. U lastnem interesu naj dajo Ogr Nemcem ravnopravnost in s tem onemogočijo narodno-socialistično propagando.«

ABESINSKI ABUNA CIRIL NAMJERAVA PREČI U KATOLIČKU CRKVU

Agencija Stefani javlja iz Napulja da je Abuna Ciril, poglavar kopske crkve u Abesiniji, posjetio pred povratku u Afriku prefekta i još jednom izjavio svoju vjernost Nj. V. Kraju i Caru Italije osnivaju Imperija Mussolinij i svoje divljenje za sve što je vidio u novoj Italiji.

Prigodom boravka abune Cirila u Italiji javlja katolički »Amerikanski Slovenec« (Chicago) iz Rima da abuna Ciril ima namjeru da pređe u rimokatu, ličku crkvu i da će s njime preći još tri milijuna drugih Abesinaca kopske vjere. Radi toga, izgleda, da je abuna Ciril i bio u Rimu, gdje je dočekan svim mogućim počastima.

SAZALNICA ABESINACA PRIGODOM SMRTI BRAGE ROSELLI

Društvo intelektualaca Abesinaca »Ethiopia« u Parizu poslalo je pokretu »Giustizia e Libertà« sažalnicu povodom smrti brage Rosselli sljedećeg sadržaja: »Uzbudjeni strašnim i kukavičkim umorstvom brage Rosselli, Abesinci u Parizu izrazuju svoje saučestje obitelji Rosselli i njihovim prijateljima.«

V. Trstu za napetostjo pričakujejo imenovanje novega škofa

Trst, jula 1937. (Agis). — Naš list je že poročal o tem, da se tržaške fašistične oblasti potegujejo za to, da bi bila tržaška škofija povišana v nadškofijo ki naj bi se precesila iz Gorice v Trst. Zato so bile nemalo razočarane, ko je prišla vest da bo reški škof Santin premeščen iz Reke v Trst in imenovan za tržaškega škofa, med tem, ko bo nadškof Margdotti ostal na dosedanjem mestu. Predvidevalo se je imenovanje nadškofa Margottija za tržaškega nadškofa zlasti zato, ker je bil po demisiji škofa Fogarja imenovan za upravitelja tržaške škofije.

MALE VESTI

Tokom februara ove godine u Italiji je bilo sklopljeno 25.255 brakova...

Italija je odobrila da se iz Jugoslavije izveze svinja za 4 milijuna lira.

Bugarski studenti su u posljednje vrijeme započeli da pozdravljaju fašistički Ministarstvo prosvjete...

Engleskom ministru vanjskih poslova Edenju je uspjelo da se sporazumi sa Mussolinijem...

Talijansko ministarstvo vanjskih poslova zabranilo je neometnu utanku između bečke »Admirer« i »Genove« u Genovi...

Španjolski multimilijonar March ponovno se ukrcao u Gibraltaru na put u Rim...

Na međunarodnom kongresu za kinematografiju koji je zasedao u Parizu, prikazan je jedan talijanski film...

Bivšeg vodnj engleske radijske stranke u Lansburryja koji je stigao u Rim, primio je u audijenciju predstojnik vlade Mussolini...

U Italiji se sada nalazi u izgradnji 48 novih aerodroma, koji će u najskorije vrijeme biti dovršeni.

Conte Viola di Campalto, bivši talijanski poslanik u Beogradu, postao je poslanik u Burzosu kod generala Franca.

Grupe narodnih plesača iz Jugoslavije i Italije učestvovali su u velikom konkursu narodnih plesova u Beogradu...

Špijic Ivan pok. Ivana iz Kavrana, starac od 62 godine, osuđen je u Puli na 20 mjeseci tamnice...

O knjigama Miodraga Ristića - Talijanski nacionalizam i Jedna volja - opširno je sa pohvalom pisao Mario Nordio...

Turinska »Stampa« prijeli Francuskoj da će Italija poveste otvoreno stalno oružje uz zaštitu ratnih brodova generala Franca...

U Pazinu su od 1 srpnja u zatvoru otac Viktora Bačca iz Berna i otac novinara »Siročica« iz Trziva.

Objavljen je nov seznam u Španiji padlih talijanskih prostovoljaca. U posljednjem času je palo tuda 30 talijanskih ratolovaca...

Ker se širile vesti, da bodo premostili sedajno prestolnicu Abesinije iz Addis Abebe druzcom zaradi nemirnih vremenskih prilika...

Pariz, jula 1937. »Giustizia« i »Liberta« javlja:

U zelijezarama u Lecco protestirali su prošlog mjeseca radnici protiv poskupljenja života i fašizma...

U selu Capralba kod Cremona osvanuli su jednog jutro izdovi s protufašističkim slikama i natpisima...

U varošici Sorensina u Lombardiji žene su pred općinom demonstrirale tražeći rada i kruha...

U cijeloj lombardiji fašisti organizirali kaznene ekspedicije protiv suštašca izdovskih radova stanica...

Veliki porast cijena željeza, bakra i ostalog metala stvorio je nove krađe. Krađu se željezne ograde i kuhinjsko posuđe...

Prodaja tih stvari donosi velike koristi i talovi se specializiraju u toj »struci«.

U Veneciji je sa »Ponte dei Sospir« uradjeno 20.000 kg olava.

NAŠI LJUDJE NA FAŠISTIČNIH SLAVNOSTIH

Reka, julija 1937. (Agis). - Na Reki sta bili kar dve zaporedni fašistični slavnosti. Na prvo je bila vožnja s celodnevno prehrano...

PROBLEM NAPELJAVE VODOVODA U TRNOVEM

Ilirska Bistrica, julija 1937. (Agis). - Poročali smo že o predpripravah za napeljavu vodovoda u Trnovem. Toda kot izgleda, vodovoda ne bodo mogli dogotoviti...

DA BO NAŠ ČLOVEK ČIM BOLJE ODVISEN OD FAŠISTIČNIH OBLASTI

Trst, julija 1937. (Agis). - Fašistični režim je med mnogimi bitkami odjedne pred nekaj leti tudi bitko za zboljšanje kmečkih domov...

DVA MILJONA NAGRADE

Trst, julija 1937. (Agis). - Fašistično oblasti že dolgo zasledujejo neko radno oddajno postajo, ki oddaja razna poročila in vesti v duhu, ki ne odgovarjajo...

U PULI SE OTVARA IZLOŽBA JAVNIH RADOVA

Pulski prefekt Cimoroni pozvao je razne ustanove i privatnike da pošalju fotografije javnih radova, koji su izvršeni pod fašizmom u Istri...

PO SPORAZUMU

Ljubljana, julija 1937. (Agis). - Po sporazumu bo si nekateri krog pri nas obetali posebne koristi. Pričakovali so, da se bo promet izvoza u Italijo povzpel...

REKVIZICIJA LETOŠNJEGA PRIDELKA

Trst, julija 1937. (Agis). - Našim čitateljem je dobro znano, da je med abesinsko vojno zlasti pa po tej zapadno u Italiji mnogo domačih proizvođač pod državno kontrolo u rekvizicijo...

IZ ŠPANJE SE VRAČAJU INVALIDI

Trst, julija 1937. (Agis). - Zadnje čase je prišel semkaj ukaz, da se prepoveduje da bi se odset naprej pošiljali prebivalci iz Julijske krajine u Španjo...

KRETANJE CIJENA U ITALIJI

Nacionalni indeks talijanskih cijena na veliko (prosjek 1928 = 100) je porasao u junu ove godine za 18 posto...

LABIN JE ZAMIJENIO MALTU

u ugljen u talijanske brodove. »Agenzia d'Italia« e dell'Impero« javlja da talijanski parobrodovi sve više i više krcaju ugljen za pogon u Labinu...

IZMJENA RADNIKA IZMEDJU NIJEMACKE I ITALIJE

Evropska Korespondencija javlja: - Vodja Nijemacke Radne Fronte dr. Ley, i predsjednik talijanskog Saveza industrijskih radnika, Cianetti, sklopili su utanačenje za međusobnu izmjenu radnika...

PEDESETLETNICA IVANA JERASA

Pedestletnica rolstva je praznovao naš rojak Ivan Jeras, ravnatelj družbe »Skladkor« - Ljubljani - rodom iz Reke. Po končani gimnazijalci u trgovskih študijah je častio vojno službu u Trstu...

JURINA I FRANINA

Jurina: Od kuda, Frane, s torbom na ramenu.

Franina: Bil san malo do Zagreba. Šal san vidit sina i vnučice.

Jurina: Pa da nisu oni doma prišli, ter njima bi bilo lagnje, mlajli su.

Franina: Njin nisu dali. Ni sinu ni vnučici. Sinu su rekli da je bil u neken društvu, ter znaš kojca, pa da mu ne moru dat, a za decu su kazali da in ne moru dat, aš da je otac va črnen libru.

Jurina: Da smen, rekal bi dve tri debele, ma znaš kako je... mužariola. Pa kako in je tamo, njln i drugn nam sluš?

Franina: Kako njln je, hm, i dobro i srednje, nekln po božmici i slabo. Neke su brez dela, neki delaju malo, a ima i onih ča lepo žive.

Jurina: Pa se pomazu ča mej sobon? Daju oni ča imaju puno onen ča nlmaju niš?

Franina: Koji put se i to dogodi, all najveć daju oni ča imaju malo onih ča nlmaju niš.

Jurina: Ter tako ti je po celen svetu. A kako vnućici, su se poznali?

Franina: Oni stariji su, a mlajji slabo. Stariji ti lotu govore po domu, ma mlajji su pozabili. Mlajji ti igraju fudbal, družu se samo s domaćon decon, pa su pozabili stari kraj.

Jurina: Pa ča ne moru učinit kakovo čitovnicu, all kakvo drugo društvu, da se ta naša dičica sastaju i da ne zabe svoj kraj ni nas starih doma.

Franina: Ter to su učinili. I baš kad san ja šal ča, su imali ti mlajji niku skupćinu. Šal je moj mali Zvanic. Govori mi da će se svi skupa sastat i da će delat. Da će delat mej sobon kako bi imali vavek u pameti nas starih ovde i ovu našu zemlu.

Jurina: Bravo, to mi je drago čut. Lepo ču slaje spat kad san to čuja.

Franina: Ja, i ja, a i trudan san ti od te makinje. Boh, Jure!

Jurina: Boh Francl živila naša dečica!

S POD JAVORIK

Zna se otkuda. Ni treba više reć. Tu smo sami. Ne vide nas oči nezvanih gosti i na čuju pladene štj travestiti.

Grmi. Nevera je naš nami i mej nami. S nami je pravi nevera, ma i nevera. Moramo so čuvat. Jedan nepromišljen korak pokvari tisuću dobrih. Nevera nas čeka na sahen kantune.

Stroz Nazorovca nan sveduje Biblija neka budemo Segaju kako kaške a nenit keno golubi. I bera puno puno delat. Delo je najvrjednije naš del, kega prinašamo za veli posat. Bit čemo svoji na svoen.

Itali su nan pušili v ruke da ubijamo za tuje i njihovu korist. Punili su pržni s nami, konfirirali tolike naše najboje mej najmlajima, pućali našen va škinu i hitali jih va jame kako pasi; trovali nas, patili, pili nan krv. Na naše štj smeli su se na vas glas kako beštije i stavljali st kotanje, ki je bil nizarnje. I kad se najčen dižemo, da recimo kako smo još oće, neka znaju i čuju! Lala ni finjena. Ona komad poštinje, i to prava. Oružje i orudje se izravnjuje.

Va dela i lota je naš život i naše ufjanje a njihova propast. Naša suosi i stoga dat ča snaga i onen, ki pipaju va skurine da nas najdu, da vido kado njln je mesto. Šal sanjal suviti visoko pred nami. On nan osvetljuje put. Imame uz rami gremo napred. Se više nas ja. Kurajo, samo kurajo. Mi čemo pri na kraj vragon, magari bili skriveni za skurak stonatinj...

Jakomo Perdicca.

Italijani iščejo u Abesiniji zlato

Za leta 1902 je odkril Italijan Prato bogato najdišče zlata in platine, vendar do danes ne govori o njem, ker se zaveda, da mu nedostaja tehničnih sredstev za pridobivanje dragocenih kovin. Abesinija mora skrivati v svoji subnji precej slatega zaklada, ker se vedelci prijeti da ta ali drugi Italijanke touarna gradajo za bogate slatolopne šatore, kuhinje, poselja, italijanski strokovnjaki se trudijo, da bi dognali najzadostnejši način pridobivanja zlata, italijanski učenjaki pa pišejo debele knjige o tem, kako naj se karavane dobro zaavrojuje pred vsemi mogočimi nevarnostmi. Tako se Italija pripravljala, da iskoplje abesinsko zlato in tako krija vaj del svojih ogromnih izdatkov za abesinski pohod. Vendar, zlata še ni...

